

# Bakas Bak?m Verme Etki Ölçe?i (Bakas Caregiving Outcomes Scale)

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bakas Bak?m Verme Etki Ölçe?i (Bakas Caregiving Outcomes Scale)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17204>

## Öz

Bakas Bakım Verme Etki Ölçeği (Bakas Caregiving Outcomes Scale), kronik hastalığı olan bireylere bakım verme sorumluluğunu üstlenen aile üyelerinin ve diğer informal bakım verenlerin yaşadığı sonuçlar ve etkileri de değerlendirmek üzere tasarlanmış kapsamlı bir psikometrik araçtır. Ölçek, bakım deneyiminin hem olumlu hem de olumsuz yönlerini ölçerek, bakım verenlerin genel refah düzeylerine ilişkin bütüncül bir perspektif sunar.

Ölçeğin Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması, T. Can tarafından 2010 yılında Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanmış bir doktora tezine dayanmaktadır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlamayı ve Türkiye'deki sağlık ve psikoloji araştırmalarında kullanılabilirliğini artırmayı amaçlamıştır.

## Anahtar Kelimeler

Bakım verme, Bakım veren, Bakım etkileri, Psikometrik, Uyarlama, Bakas Ölçeği, Kronik hastalık.

## Yazarlar

Ölçeğin Türkçe'ye adaptasyonunu gerçekleştiren yazar: Can, T. Orijinal ölçeğin geliştiricisi: Bakas, T. (Ölçek isminden çökümü yapılmıştır).

## Amaç

Bakas Bakım Verme Etki Ölçeği'nin temel amacı, bakım verme sürecinin bireyler üzerindeki çeşitli sonuçların sistematik olarak ölçmektir. Bu sonuçlar genellikle fiziksel, psikolojik, sosyal ve finansal boyutlarda ortaya çıkan etkileri kapsar. Ölçek, klinisyenlere ve araştırmacılara, bakım verenlerin karşılaştığı zorluklar ve aynı zamanda bu görevden elde ettikleri kişisel gelişimi ve anlamı değerlendirmede standart bir yöntem sunar.

Ölçek, özellikle yoğun ve uzun süreli bakım verme yükü altında bulunan popülasyonlarda müdahale programlarının etkinliğini değerlendirmek ve risk altındaki bakım verenleri belirlemek için kritik bir araç olarak kullanılmaktadır.

## Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, bakım vermenin çok boyutlu sonuçların içeren karmaşık bir yapıyı ölçer. Bu yapı, genellikle bakım veren stresi ve yorgunluğu gibi negatif etkilerin yanı sıra, kişisel güçlenme ve görevden alınan pozitif anlam gibi olumlu etkileri de içerir. Bu dualite, bakım vermenin sadece bir yük değil, aynı zamanda kişisel büyüme potansiyeli taşıyan bir deneyim olduğunu kabul eden bir

çerçevede ele alınır.

Ölçeğin alt boyutları, bakım verenlerin yaşam kalitesindeki değişiklikleri, duygusal tükenmişliklerini ve sosyal destek sistemlerindeki bozulmaları ölçmeye odaklanmıştır. Bu psikometrik araç, bakım veren müdahalelerinin hedef odaklı planlanması için gerekli temel verileri sağlar.

## Geçerlik

Bakas Bakım Verme Etki Ölçeği'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çalışmaları, T. Can'ın (2010) doktora tezi kapsamında detaylı olarak incelenmiştir. Geçerlik analizleri, ölçeğin gerçekten bakım verme sonuçları yapısını ölçtüğünü kanıtlamaya amaçlar. Bu analizler genellikle yapı geçerliği (faktör analizi) ve ölçüt bağıntılı geçerliği içerir.

Kaynak özetinde spesifik geçerlik katsayıları (örneğin, korelasyon değerleri veya Ki-kare uyum indeksleri) belirtilmemiş olsa da, bir uyarılma çalışması'nın temel gerekliliği olarak kapsamlı geçerlik testlerinin yapıldığı varsayılmaktadır. Detaylı geçerlik bulguları için tezin orijinal metnine başvurulması gerekmektedir.

## Güvenirlilik

Ölçeğin Türkçe formunun güvenirlilik analizleri, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek amacıyla Can (2010) tarafından yürütülmüştür. Güvenirlilik, aynı bireylere farklı zamanlarda veya farklı madde gruplarıyla uygulandığında benzer sonuçlar elde edilmediğini gösterir.

Genellikle iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenilirliği yöntemleri kullanılır. Sunulan kaynak materyalde sayısal güvenirlilik katsayılarına yer verilmemiştir. Ancak, bazıları bir uyarılma çalışması'nın, ölçeğin kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğunu gösteren bulgular içermesi beklenmektedir.

## Faktör Analizi

Bakas Bakım Verme Etki Ölçeği'nin orijinal yapısını Türkçe örnekleme korunup korunmadığını incelemek amacıyla faktör analizinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi temel psikolojik boyutlar altında toplandığını belirleyerek yapı geçerliğine önemli katkı sağlar.

Uyarılma çalışmasında genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) veya açılmayıcı faktör analizi (AFA) kullanılarak, ölçeğin çok boyutlu yapısını Türk popülasyonunda da geçerli olduğunu gösterilmeye çalışılmıştır.

## Ölçme Aracı Bilgileri

**Test Türü:** Uyarlama

**Format:** Likert tipi derecelendirme (Kaynakta belirtilmemekle birlikte, benzer ölçekler için standart format kabul edilmiştir.)

**Mevcut Diller:** Türkçe, İngilizce (Orijinal)

**Popülasyon Grubu:** Bakım veren bireyler

**Yaş Grubu:** Yetkinler

**Popülasyon Detayları:** Kronik hastalığı olan bireylere bakım verme sorumluluğu taşıyan aile üyeleri veya informal bakım verenler.

**Test Metodolojisi:** Öz bildirim ölçeği.

## Anahtar Kelimeler

Bakım veren stresi, Yaşam kalitesi, Psikolojik etkiler, Psikometrik değerlendirme, Bakım sonuçları, Doktora tezi.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlayıcı:** Belirtilmemiştir

**Bağıl E-posta Adresleri:** Belirtilmemiştir

**Yazma Adresi:** Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Uyarlama çalışması yapılırdığı kurum)

## İzinler, Ücret ve Test Yılı

**Test Yılı (Uyarlama):** 2010

**İzinler ve Ücret:** Ölçeğin ticari kullanım ve izin gereklilikleri hakkında detaylı bilgi, orijinal geliştiricisi olan Bakas'tan veya uyarlama çalışması yapan tez yazarından temin edilmelidir.

## Kaynaklar

Can, T. (2010). *Bakas Caregiving Outcomes Scale'in (Bakas Bakım Verme Etki Ölçeği) Türkçe'ye uyarlanması, geçerlilik ve güvenilirliği* (Doktora tezi). Pamukkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri

Enstitüsü, Denizli.

Tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi kayıtlarına ağırdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [tez.yok.gov.tr](http://tez.yok.gov.tr)

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [bakas-bakim-verme-etki-olcegi-bakas-caregiving-outcomes-scale-toad.pdf](http://bakas-bakim-verme-etki-olcegi-bakas-caregiving-outcomes-scale-toad.pdf)

## **Bakas Bakım Verme Etki Ölçeği (Bakas Caregiving Outcomes Scale)**

### **Maddeleri**

**ÖNEMLİ:** Ağırdaki ölçek maddeleri, telif hakları veya kaynak içerikte sunulmaması nedeniyle bu bölümde listelenmemektedir. Ölçek maddelerinin tamamına ulaşmak için T. Can'ın (2010) doktora tezinin orijinal metnine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM